

Sygn. akt IV Ka 373/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 lipca 2014 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Sławomir Gosławski (spr.)

Sędziowie SA Stanisław Tomasik

SO Tadeusz Węglarek

Protokolant Dagmara Szczepanik

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim Janusza Omyły

po rozpoznaniu w dniu 08 lipca 2014 roku

sprawy **J. K.**

oskarżonego z art. 286 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim

z dnia 18 kwietnia 2014 roku sygn. akt II K 821/13

na podstawie art.437§1 kpk, art.438 pkt 1 kpk, art.624§1 kpk

- **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż uchyla rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 dotyczące orzeczenia nawiązki;**
- **w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;**
- zwalnia oskarżonego od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.

Sygn. akt IV Ka 373/14

UZASADNIENIE

J. K. został oskarżony o to, że:

w dniu 24 sierpnia 2010 r. w B., pow. (...), woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Z. K., na skutek zakupu na podstawie faktury VAT o nr (...) słupków betonowych w ilości 219 sztuk za kwotę 7.213,86 zł i płyt betonowych w ilości 1205 sztuk za kwotę 26.461,80, co łącznie stanowiło kwotę 33.675,66 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do realnej możliwości realizacji zaciągniętego przez jego firmę (...) zobowiązania, czym działał na szkodę Z. K. w łącznej sumie strat 33.675,66 zł. ,

tj. o czyn z art. 286 § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2014 roku w sprawie sygn. akt II K 821/14:

1. oskarżonego J. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 kk z tą zmianą, że w miejsce wyrażenia „za kwotę 26.461,80,” przyjął wyrażenie „za kwotę 26.461,80 zł” i za to na podstawie art. 286 § 1 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w rozmiarze 50 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 złotych;

2. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 kk, art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego J. K. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata;

3. na podstawie art. 46 § 2 kk orzekł od oskarżonego J. K. na rzecz pokrzywdzonego Z. K. nawiązkę w kwocie 100 złotych;

4. zwolnił oskarżonego J. K. od opłat oraz od wydatków poniesionych w sprawie, które przejmuje na rachunek Skarbu

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator.

Zaskarżył wyrok w części, dotyczącej rozstrzygnięcia o środku karnym - nawiązki - na korzyść oskarżonego J. K..

Wyrokowi zarzucił:

obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 46 § 2 kk wyrażającą się w orzeczeniu na wskazanej powyżej podstawie od oskarżonego J. K. na rzecz pokrzywdzonego Z. K. nawiązki w kwocie 100 zł., podczas gdy po pierwsze wobec oskarżonego kwestie dotyczące roszczeń majątkowych zostały już rozstrzygnięte przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. nakazem zapłaty wydanym w dacie 19 stycznia 2011 r. w ramach postępowania V GNc 2496/10 co z kolei nie uprawniało Sądu meriti do ponownych rozstrzygnięć o charakterze majątkowym, a po wtóre treść przepisu art. 46 § 2 kk nie daje podstaw do orzeczenia nawiązki na rzecz pokrzywdzonego czynem za przestępstwo przeciwko mieniu, gdyż ta instytucja zgodnie jej cywilnoprawnym charakterem może mieć zastosowanie w przypadkach doznania przez pokrzywdzonego krzywdy wynikającej z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie rozstrzygnięcia z pkt 3 wyroku o orzeczeniu na podstawie art. 46 § 2 kk od oskarżonego J. K. na rzecz pokrzywdzonego Z. K. nawiązki w kwocie 100 zł., a w pozostałym zakresie o utrzymanie wyroku w mocy.

Sąd okręgowy zważył co następuje:

apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Art. 46 § 1 kk stanowi o obowiązku naprawienia szkody w sprawie o każde przestępstwo, które spowodowało szkodę, albo zadośćuczynienia pokrzywdzonemu za wyrządzoną mu krzywdę, zwiększając tym samym intensywność ochrony interesów pokrzywdzonego. Do orzeczenia środka karnego szkody konieczne jest skazanie za przestępstwo, w wyniku którego wyrządzona została szkoda lub krzywda. Podział szkód dokonywany jest ze względu na kryterium charakteru następstw zdarzenia szkodzącego (szkoda majątkowa albo krzywda).

Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż w niniejszej sprawie pokrzywdzony poniósł szkodę majątkową (33675 złotych 66 groszy); kwota ta wraz z odsetkami została zasądzona od oskarżonego na rzecz Z. K. prawomocnym nakazem zapłaty wydanym w dniu 19 stycznia 2011 roku przez Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. w sprawie V GNc 2496/10.

Do orzeczenia środka karnego obowiązku naprawienia szkody konieczne jest skazanie za przestępstwo, w wyniku którego wyrządzona została szkoda lub krzywda. Zakaz wynikający z art. 415 § 5 kpk odnosi się do każdego określonego w ustawie wypadku orzekania karnoprawnego obowiązku naprawienia szkody i to niezależnie od tego, czy roszczenie zasądzone w postępowaniu cywilnym zostało skutecznie wyegzekwowane. Skoro więc oskarżony nakazem zapłaty

został zobowiązany w postępowaniu cywilnym do zapłaty kwoty wynikającej z popełnienia przestępstwa będącego przedmiotem procesu w danej sprawie, to sąd nie miał już prawa nałożyć na tego oskarżonego obowiązku naprawienia szkody majątkowej, co zresztą Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. miał ma uwadze.

Podstawy prawne do przyznania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę są opisane w Kodeksie cywilnym, który przewiduje możliwość jego zasądzenia:

- w art. 444 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia;

- w art. 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego.

W niniejszej sprawie takie podstawy do zasądzenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie zachodzą.

Na podstawie art. 46 § 2 kk zamiast obowiązku określonego w art. 46 § 1 kk sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego. Nawiązka orzekana jest na podstawie art. 46 § 2 kk zamiast obowiązku naprawienia szkody. W obecnym stanie prawnym nawiązka stanowi surogat zarówno obowiązku naprawienia szkody, jak i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Jej orzeczenie jest możliwe zarówno w przypadku szkód materialnych, jak i niematerialnych.

Orzeczenie nawiązki na podstawie art. 46 § 2 kk jest możliwe po ziszczeniu się następujących warunków: przesłanek z art. 46 § 1 kk; istnienia szkody majątkowej lub niemajątkowej, która nie została naprawiona lub nie może być naprawiona; skazania za przestępstwo; braku możliwości naprawienia szkody w całości lub w części bądź inne czynników uniemożliwiających orzeczenie obowiązku naprawienia szkody.

W niniejszej sprawie w ramach przedstawionych wyżej podstaw prawnych pokrzywdzony nie doznał krzywdy, która mogłaby być zrekompensowana w drodze obowiązku naprawienia szkody niemajątkowej. Skoro nie było szkody niemajątkowej, sąd nie mógł orzec zamiast niej nawiązki. W tej sytuacji orzeczenie przez sąd merytoryczny nawiązki na podstawie art. 46 § 2 kk od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego było więc bezpodstawne.

Dlatego sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 dotyczące orzeczenia nawiązki.

Z tych względów sąd II instancji orzekł, jak w wyroku.

Względy słuszności (postępowanie odwoławcze zostało wywołane błędem sądu I instancji) wymagały zwolnienia oskarżonego od wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym.